

SOCIETAT CATALANA DE BIOLOGIA
FILIAL DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona

Núm. 180

Octubre 2005

QUÈ CAL SABER?

CURIOSITATS TERMINOLÒGIQUES SOBRE LA GRIP

Sembla que no trigarà gaire a arribar una epidèmia nova de grip originària dels ocells, com d'altres que ja hi ha hagut durant el segle xx. La grip dels ocells s'anomena **grip aviària** (el terme *aviar* és incorrecte; en castellà, llengua en la qual és correcta aquesta grafia, és preferible també el terme *aviaria*, tal com recomana la RAE), i ha estat l'origen de les pandèmies més mortíferes de grip del segle passat.

La **grip** també s'anomena **influença** (no *influenza* o *influència*), i l'etimologia d'aquests dos termes és ben curiosa.

Grip prové del francès *grippe*, i aquest mot prové, segons Joan Coromines,¹ de l'alemany *grüpe(n)*, que significa 'arraulir-se', 'tremolar de fred', símptomes ben coneguts d'aquesta malaltia.

Influença té origen italià (*influenza*). Com que es tractava d'una malaltia que apareixia de manera recurrent i aparentment misteriosa, se n'atribuïa l'origen a la simple *influència* de l'aire, dels planetes o de causes més o menys etèries. També s'anomenaven *influença* altres malalties que no tenien res a veure amb la grip, però que es creia que eren ocasionades per aquestes influències aparentment inexplicables. El terme anglès *flu* és una abreviació del terme italià.

La **grip espanyola**, la pandèmia més mortal del segle xx i, probablement, de la història, no va tenir un origen espanyol. Es tracta d'una grip d'origen **aviari** que va aparèixer al **Tibet** (no *Tíbet*) el 1917 i que es va estendre ràpidament per tot el món a causa dels moviments de tropes durant la Primera Guerra Mundial. Es va començar a anomenar «grip espanyola» perquè a Espanya hi va haver una gran proliferació d'articles i escrits referents a aquesta malaltia, amb la qual cosa es va pensar que s'havia originat en aquest Estat. El veritable motiu és que als països en guerra hi havia una gran censura pel que fa a aquesta qüestió, mentre que Espanya era un estat neutral i s'hi permetia la publicació de material científic i d'opinió.

Hi ha malalties que s'anomenen *grip* i que no hi tenen res a veure, com ara la **grip àurica**, que és una **polineuritis** deguda a l'ús de sals d'or en el tractament mèdic.

1. Joan COROMINES, *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*, Barcelona, Curial, La Caixa, 1980-2001, 10 v.